

คู่มือ

การจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน

ขยะ หรือ มูลฝอย คืออะไร?

ขยะหรือมูลฝอย หมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัสดุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร แก้ว มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรืออื่น ๆ ที่ไม่จัดว่าเป็นของเสียอันตรายตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พ.ศ.2535

ประเภทของขยะมูลฝอย

ขยะอันตราย

ขยะอินทรีย์

ขยะรีไซเคิล

ขยะทั่วไป

ของเสียอันตราย/ขยะอันตราย/ขยะพิษ

คือ วัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ผลิตภัณฑ์เสื่อมสภาพหรือภาชนะบรรจุต่าง ๆ ที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุ/สารอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ แบตเตอรี่ กระจกยาฆ่าแมลง ยาหมดอายุ ขวดเครื่องสำอาง ขวดน้ำยาทำความสะอาด เป็นต้น

ขยะอินทรีย์หรือขยะย่อยสลายได้ (ขยะเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์ สามารถนำมาทำปุ๋ยหมักได้)

คือ ขยะที่เน่าเสีย และย่อยสลายได้ เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ ใบไม้ เป็นต้น

ขยะรีไซเคิล

คือ บรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถ นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว ขวด กระดาษ พลาสติก โลหะ ภาชนะอาหาร ภาชนะ เครื่องดื่ม เป็นต้น

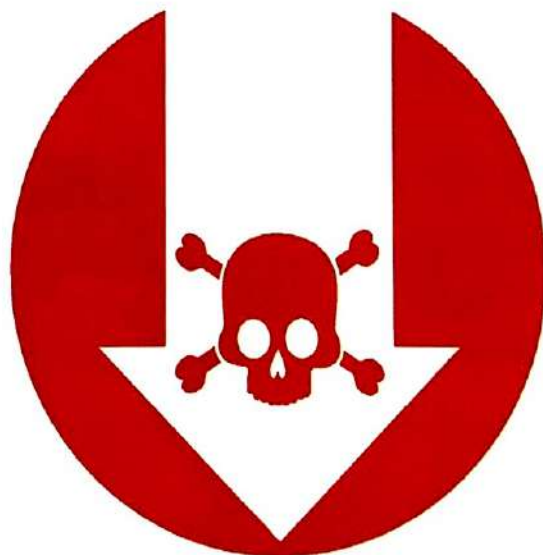
ขยะทั่วไป

คือ ขยะประเภทอื่นที่นอกเหนือจากขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมา ใช้ประโยชน์ใหม่ ได้แก่ วัสดุหรือเศษวัสดุที่ ไม่ใช้แล้ว เช่น ขอบกะป๋ามี่กิ่งสำเร็จรูป ท่อขนม ลูกอม ถุงพลาสติก เศษผ้า เศษหนัง เป็นต้น

ขยะอันตราย มีมาก เสี่ยงมาก

ในจำนวนขยะมูลฝอยเหล่านี้ ขยะที่สร้างปัญหาแก่ระบบนิเวศมากที่สุด คือ ขยะอันตราย หรือ ขยะพิษ ซึ่งมีแนวโน้ม เพิ่มมากขึ้นทุกปี สิ่งที่น่ากลัว คือ หากขยะอันตรายเหล่านี้ไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกวิธี จะก่อให้เกิดผลกระทบ ต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและคุณภาพของสิ่งแวดล้อม

ขยะอันตรายจากชุมชน

ชุมชนเป็นแหล่งกำเนิดขยะอันตรายขนาดใหญ่และในแต่ละปี มีการทิ้งขยะอันตรายออกสู่สิ่งแวดล้อมมากขึ้น

ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้คนในชุมชน ที่ร่วมกันทิ้งขยะ ออกจากบ้าน คิดแต่เพียงว่าจะโยนทิ้งสิ่งสกปรกต่าง ๆ ให้พ้นบ้านไป แล้วบ้านของเราจะสะอาด โดยไม่ได้คำนึงถึงว่าขยะเหล่านั้นจะเป็นขยะอันตราย ที่มีสารพิษหรือวัตถุอันตรายปนเปื้อนอยู่หรือไม่

เพียงเสี้ยววินาทีที่ขยะอันตรายพ้นจากประตูบ้าน ขยะอันตราย ได้สร้างผลกระทบต่อสังคมสิ่งแวดล้อมกลายเป็นมหันตภัยร้าย ที่ค่อย ๆ สะสมมากขึ้นจนกลายเป็นอันตรายที่อยู่ใกล้ตัวเราอย่างคาดไม่ถึง

รู้จักขยะอันตรายให้มากขึ้น

ขยะอันตราย หรือ ขยะพิษ คือ ขยะ วัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ผลิตภัณฑ์เสื่อมสภาพ หรือภาชนะบรรจุต่าง ๆ ที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุ/สารเคมีอันตรายชนิดต่าง ๆ ที่มีลักษณะเป็นพิษ สารไวไฟ สารเคมีที่กัดกร่อนได้ สารเคมีที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง สารที่ระเบิดง่าย สารที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม สารกัมมันตรังสี สารที่ทำให้เกิดโรค และสารอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

ขยะอันตรายจากบ้านเรือน ได้แก่ ขยะที่ปนเปื้อนสารพิษ สารเคมี สามารถลุกติดไฟได้ เช่น ขวดยาฆ่าแมลง กระป๋องสเปรย์ หลอดไฟเก่า ถ่านไฟฉาย เป็นต้น

ขยะอันตรายจากสถานพยาบาล เรียกกันทางวิชาการว่า “ขยะติดเชื้อ” ได้แก่ ขยะที่ปนเปื้อนเลือด หนอง เสมหะของเหลวจากร่างกายผู้ป่วย ผ้าทำแผล สำลี เข็มฉีดยา ขวดน้ำเกลือที่ใช้แล้ว เป็นต้น

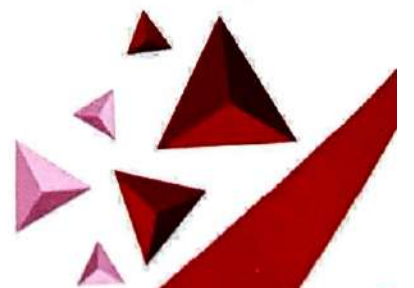

ขยะติดเชื้อ
BIOHAZARD WASTE

เข็มเจาะเลือด หลอดทดลอง
ภาชนะเลี้ยงเชื้อ สารคัดหลั่ง
ขยะปนเปื้อนเลือด ฯลฯ

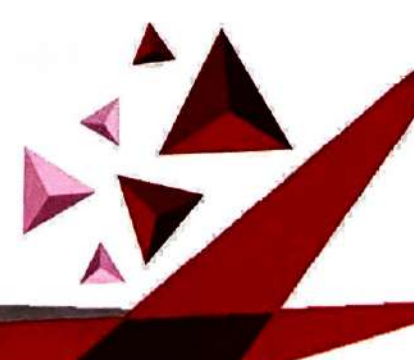

ประเภทของขยะอันตรายจากชุมชน

ขยะอันตรายจากชุมชนที่เกิดขึ้นมีมากกว่า 23 ประเภท แต่ที่พบเห็นเป็นส่วนใหญ่ และมีสัดส่วนรวมกันสูงกว่าร้อยละ 90 ของที่สำรวจพบทั้งหมด มีจำนวน 8 ประเภท ได้แก่

1. สารเคมีเป็นพิษต่าง ๆ เช่น ภาชนะบรรจุสารเคมี
  2. น้ำมันหล่อลื่นใช้แล้วที่สามารถรีไซเคิลได้
  3. แบตเตอรี่รถยนต์
  4. มูลฝอยติดเชื้อจากสถานพยาบาล
  5. น้ำมันหล่อลื่นใช้แล้วที่รีไซเคิลไม่ได้
  6. ถ่านไฟฉาย
  7. ของเสียประเภทอินทรีย์สารติดไฟได้ เช่น กระจบองสเปรย์
  8. หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์
-

ของเสียอันตรายบางประเภทที่มีการคัดแยกและจัดการ โดยเฉพาะอยู่แล้ว ได้แก่ น้ำมันหล่อลื่นใช้แล้ว แบตเตอรี่รถยนต์ และมูลฝอยติดเชื้อ ที่เหลือส่วนใหญ่ถูกทิ้งลงถังขยะมูลฝอยทั่วไป และยังมีสภาพภายนอกเหมือนของใหม่ สามารถป้องกันการรั่วไหล หรือการแพร่กระจายของสารพิษที่เป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ ที่เหลือตกค้างในภาชนะบรรจุ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและจดจำได้ง่าย ในการร่วมกันจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน จึงจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1. ภาชนะบรรจุสารเคมี เช่น
กระป๋องสเปรย์ ขวดยาหมดอายุ
ขวดน้ำยาล้างห้องน้ำ

2. หลอดไฟ เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์
และหลอดไฟชนิดต่าง ๆ

3. ถ่านไฟฉาย ถ่านกระดุม
รวมไปถึงแบตเตอรี่ชนิดอัดไฟได้
เช่น แบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือ
แบตเตอรี่กล้องดิจิทัล

รู้ได้อย่างไรว่าผลิตภัณฑ์หรือภาชนะใด เป็นขยะอันตราย

หลายคนอาจไม่รู้ว่าในบ้านของเราแทบทุกคนมีวัตถุอันตราย
เก็บสะสมอยู่มาก ซึ่งเมื่อใช้ไม่หมดหรือติดอยู่กันขวดหรือกันกระป๋อง
แล้วถูกทิ้งออกไปเป็นขยะ ขยะเหล่านี้จะกลายเป็นขยะอันตรายหรือขยะพิษ

วิธีสังเกตง่าย ๆ ว่าผลิตภัณฑ์หรือภาชนะใดเป็นขยะอันตราย
ให้ดูจากฉลาก หรือสัญลักษณ์ที่ติดอยู่บนผลิตภัณฑ์หรือภาชนะบรรจุ เช่น

สารไวไฟ

สารมีพิษ

สารกัดกร่อน

สารที่ระเบิดได้

สารไวไฟ

ติดไฟง่ายเมื่อถูกประกายไฟ เช่น ก๊าซหุงต้ม
น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันก๊าด น้ำมันจาระบี
ทินเนอร์ ผงกำมะถัน น้ำยาทาเล็บ น้ำยาล้างเล็บ
ยาขัดเงาพื้น

สารมีพิษ

อาจทำให้เสียชีวิต หรือบาดเจ็บอย่างรุนแรงจาก
การกิน สูดดม หรือจากการสัมผัส เช่น น้ำยา
ล้างห้องน้ำ ยาฆ่าแมลงและกำจัดศัตรูพืช
ลูกเหม็น ยาเบื่อหนู ยาฆ่าเชื้อรา เทอร์โมมิเตอร์
หลอดไฟ

สารกัดกร่อน

มีปฏิกิริยาทางเคมีที่สามารถเผาไหม้หรือทำลายผิวหนังและเป็นอันตรายต่อระบบทางเดินหายใจ เช่น แบตเตอรี่รถยนต์ น้ำมันเคลือบเงารถ น้ำยาที่มีส่วนผสมของแอมโมเนีย น้ำยาที่มีสารฟอกขาว น้ำยาฆ่าเชื้อ ลี้อย้อมผ้า น้ำยาทำความสะอาดห้องน้ำ

สารที่ระเบิดได้

ระเบิดได้เมื่อถูกการเสียดสี หรือถูกความร้อน เช่น ดอกไม้ไฟ กระจบองสเปรย์ต่าง ๆ

นอกจากนี้ ต้องสังเกตคำเตือนที่ระบุอยู่ข้างภาชนะบรรจุ เช่น
ห้ามรับประทาน ห้ามเผา อันตราย DANGER TOXIC CORRO-
SIVE และ FLAMMABLE เป็นต้น

อันตรายจากรังสี

วัตถุเป็นพิษ

สารกัดกร่อน

วัตถุระเบิดได้

ระวังอันตราย

วัตถุไวไฟ

วัตถุติดเชื้อ

ขยะอิเล็กทรอนิกส์ ภัยมืดยุคดิจิทัล

ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่งผลให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และเครื่องมือเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์อย่างต่อเนื่อง และมีความหลากหลาย ประกอบกับพฤติกรรม หรือไลฟ์สไตล์ของผู้บริโภคที่เน้นความสะดวกสบายต้องการเข้าถึงข้อมูลเพียงปลายนิ้วสัมผัสเป็นส่วนสำคัญให้การบริโภคสินค้าอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ด้วยสินค้าเหล่านี้ราคาถูกลงหาซื้อได้ง่ายแทบทุกคนต้องมีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตัวอย่างน้อย 1 เครื่อง

จากความหลากหลายนี้เองเป็นผลให้การผลิตและการบริโภค
เกินความพอดี สินค้าอิเล็กทรอนิกส์มีแนวโน้มของอายุ
การใช้งานที่สั้นลง เนื่องจากล้าสมัยอย่างรวดเร็ว ของที่ตกรุ่นจะกลายเป็น
เป็นภูเขาขยะกองใหญ่ที่ชื่อ “ขยะอิเล็กทรอนิกส์” หรือเรียกสั้น ๆ ว่า
E-waste ขยะที่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม และเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
ของประชาชนไม่สามารถย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ

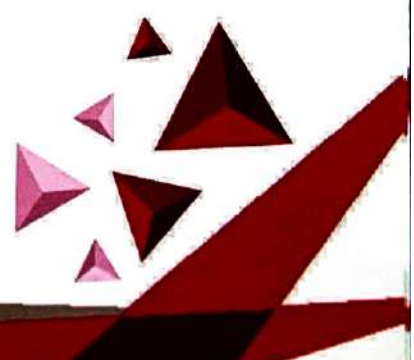

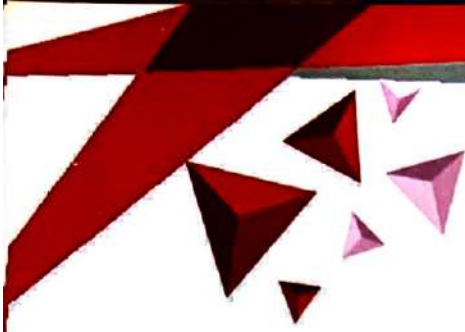
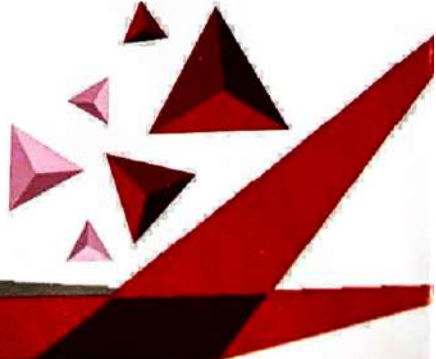
ขยะอิเล็กทรอนิกส์คืออะไร

ขยะอิเล็กทรอนิกส์ (E-waste) หรือซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ (Waste Electrical and Electrical Equipment : WEEE) คือ เครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่เป็นที่ต้องการแล้ว ล้าสมัย หรือหมดอายุการใช้งานแล้ว และไม่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้อีกต่อไป

การจัดการขยะอันตรายและขยะอิเล็กทรอนิกส์

การจัดการขยะอันตรายภายในครัวเรือน เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ หลอดไฟ ภาชนะบรรจุน้ำยาทำความสะอาด กระจกสเปรย์ ยาฆ่าแมลง ยาและเครื่องสำอางหมดอายุ ถือเป็นเรื่องสำคัญที่เราต้องใส่ใจให้มีการคัดแยกและการจัดการที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดยมีแนวทางดังนี้

-
1. อย่าเปลี่ยนถ่ายผลิตภัณฑ์ใส่ภาชนะอื่น ให้เก็บผลิตภัณฑ์ที่เหลือหรือไม่ใช้แล้ว ในภาชนะบรรจุเดิมที่มีป้ายแสดงข้อความ/คำเตือน เพื่อความปลอดภัยและรอกการเก็บขนจากเจ้าหน้าที่
  2. รวบรวมขยะอันตรายใส่ถุง หรือติดฉลากเพื่อให้เจ้าหน้าที่มองเห็นได้ชัดเจน
  3. ชื่อและใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารอันตรายเท่าที่จำเป็น
  4. เลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีความปลอดภัยหรือเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
  5. ใช้ผลิตภัณฑ์ตามคำแนะนำในฉลากและใช้ในปริมาณที่แนะนำเท่านั้น
  6. ใช้ผลิตภัณฑ์ให้หมดก่อนทิ้ง
  7. ผลิตภัณฑ์ที่รีไซเคิลได้ให้ส่งไปยังสถานที่ที่รับซื้อหรือจุดรับทิ้งขยะอันตราย
-

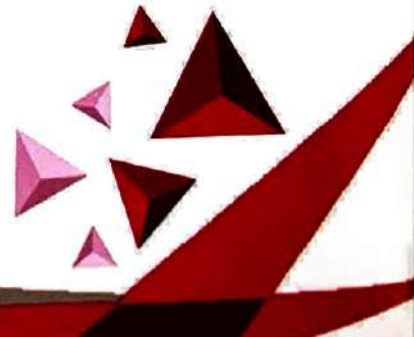
ข้อควรระวัง

1. อย่าผสมผลิตภัณฑ์เหลือใช้อื่น ๆ เข้าด้วยกัน
2. อย่าวางผลิตภัณฑ์ไว้ในที่ที่เด็กและสัตว์เข้าถึงได้
3. อย่านำบรรจุภัณฑ์ขยะอันตรายกลับมาใช้ใหม่
เพื่อวัตถุประสงค์อย่างอื่น
4. อย่าให้เด็กจัดการหรือทิ้งขยะอันตราย
5. อย่าทิ้งขยะอันตรายปะปนกับขยะมูลฝอยทั่วไป
6. อย่าเผาหรือฝังขยะอันตราย
7. อย่าทิ้งขยะอันตรายลงสนามหญ้า ท่อระบายน้ำ หรือแหล่งน้ำ

การเก็บผลิตภัณฑ์ให้ปลอดภัย

1. ปิดฝาภาชนะให้แน่นเพื่อไม่ให้ผลิตภัณฑ์ระเหยหรือรั่วไหล
  2. เก็บผลิตภัณฑ์ไว้ในตู้ที่ล็อกหรือห่างไกลจากเด็กและสัตว์เลี้ยง
  3. เก็บผลิตภัณฑ์ไว้ในที่แห้งและเย็น ให้ห่างไกลจากแหล่งที่มีความร้อนหรือติดไฟได้
  4. ให้เก็บผลิตภัณฑ์ในภาชนะบรรจุเดิม ที่มีสัญลักษณ์ หรือข้อความระบุชัดเจน ถ้าภาชนะบรรจุภัณฑ์เสื่อมหรือชำรุด ให้ใส่ผลิตภัณฑ์พร้อมภาชนะที่บรรจุนั้นลงในถังพลาสติกพร้อมปิดฝาให้สนิท
  5. แยกเก็บผลิตภัณฑ์ตามลักษณะความเป็นอันตราย เช่น สามารถติดไฟได้ มีฤทธิ์กัดกร่อน หรือมีความเป็นพิษ เป็นต้น
-

จัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์อย่างถูกวิธี

คิดก่อนซื้อ เลือกผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน เพื่อยืดอายุการใช้งาน ลดการกลายเป็นขยะ

ใช้อย่างคุ้มค่า เลือกซื้อรุ่นที่เหมาะสมกับการใช้งาน ใช้อย่างระมัดระวัง ดูแลรักษาตามคู่มือการใช้งาน

อย่าวิ่งตามเทคโนโลยี ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ออกรุ่นใหม่เร็วมาก เมื่อซื้อใหม่ของเราจะเป็นแค่ขยะ ไม่มีคุณค่าและเป็นพิษแก่สิ่งแวดล้อม หากของเก่าสภาพยังดีใช้ได้ให้ใช้ไปก่อน

ให้คนที่เขาต้องการ ส่งต่อเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เราไม่ใช้แล้ว เพราะอาจมีหลายคนได้ใช้ประโยชน์จากของที่เรานำมาใช้

แยกทิ้ง ไม่ทิ้งขยะอิเล็กทรอนิกส์ปะปนกับขยะทั่วไป รวมถึงไม่นำไปเผา ผังดินหรือทิ้งในแหล่งน้ำ

ทิ้งตามสถานที่ที่กำหนด นำขยะอิเล็กทรอนิกส์ไปทิ้งยังสถานที่หรือจุดรับทิ้งที่ผู้ผลิต หรือผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์มือถือจัดไว้ให้ หรือทิ้งให้กับรถจัดเก็บขยะมูลฝอยของสำนักงานเขตต่าง ๆ

ขยะอิเล็กทรอนิกส์มีค่ามากกว่าที่คิด

ในประเทศญี่ปุ่นสามารถสกัดทองคำ 1 กิโลกรัม จากโทรศัพท์มือถือถึงจำนวน 200,000 เครื่อง ชิ้นส่วนตัวต้านทานในวงจรคอมพิวเตอร์สามารถสกัดแยกทองคำและพลาตตินั่มได้อย่างละประมาณ 50-100 กรัม ต่อซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ หน้า 1 ดัน รวมทั้งยังได้ทองแดงอีก 200 กิโลกรัม

คอมพิวเตอร์

ส่วนประกอบในคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง ทั้ง CPU หลอดภาพ แผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ พลาสติก และโลหะที่ใช้การไม่ได้แล้ว สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ ทั้งหมด CPU Notebook จอคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เครื่องสแกน และเครื่องสำรองไฟ มีราคาสามารถขายได้

โทรศัพท์มือถือ

โทรศัพท์มือถือ 1 เครื่อง สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้ 80% ช่องทางง่ายที่สุด คือ การนำไปคืนร้านที่ซื้อมา หรือนำไปหย่อนลงกล่องรับซากโทรศัพท์มือถือตามจุดต่าง ๆ เช่น ร้านผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ ร้านขายโทรศัพท์มือถือ สำนักงานเขต หรือสำนักงานเทศบาล

เครื่องใช้สำนักงาน

เครื่องใช้สำนักงานนอกเหนือจากคอมพิวเตอร์แล้วยังมีเครื่องใช้สำนักงานอีกหลายประเภทที่สามารถนำมาขายเพื่อรีไซเคิลได้ เช่น เครื่องโทรสาร เครื่องถ่ายเอกสาร โทรศัพท์สำนักงาน เป็นต้น

เครื่องใช้ไฟฟ้า

เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้านสามารถขายได้ราคา ไม่ว่าจะเป็น โทรทัศน์ ตู้เย็น เครื่องเล่นVCD/DVD กระทิกน้ำร้อน ตู้ลำโพง พัดลม ทีวีเป่าผม เครื่องทำน้ำอุ่น เครื่องตัดกระแสไฟ เครื่องบั้งขนมปัง เครื่องปรับอากาศ หม้อหุงข้าวไฟฟ้า เต้าไฟฟ้า ฯลฯ

ดูอย่างไร?... ว่ายาหมดอายุ

ยาที่ใช้ทุกชนิดมีวันหมดอายุเสมอ ดังนั้น ทุกครั้งที่ใช้ยา ต้องทราบ วันหมดอายุของยาด้วย เพราะยาหมดอายุนั้นไม่เพียงกินแล้วไม่ได้ผล ในการรักษาแต่อาจเกิดโทษแก่ร่างกายเราได้ มีวิธีสังเกตยาหมดอายุ ง่าย ๆ ดังนี้

ยาเม็ด เมื่อกินยาเม็ด สีของเม็ดยาจะซีดจางลงอย่างเห็นได้ชัด
 แตร่อนง่าย เป็นผงง่าย เมื่อเอามือจับจะรู้สึกเม็ดยานิ่ม บีบเบา ๆ ก็แตก

ยาเม็ดที่เป็นแบบเคลือบน้ำตาล เช่นวิตามินรวมต่าง ๆ
 หากหมดอายุ เม็ดยาจะมีกลิ่นหืน เม็ดยามีลักษณะเยิ้มเหนียว

ยาแคปซูล เมื่อกินยาแคปซูลจะมีลักษณะบวมโป่ง ผงยาภายใน
 แคปซูลจะเปลี่ยนสี อาจมีเชื้อราขึ้นที่เปลือกแคปซูล จับกันเป็นก้อน

ยาน้ำแสวนตะกอน เช่น ยาคลายแป้งน้ำใช้ทาแก้คัน ยาลดกรด

หากหมดอายุจะตกตะกอน จับกันเป็นก้อน และเกาะติดกันแน่น เขย่าอย่างไรก็ไม่กระจายตัว ทั้งกลิ่น สี หรือรส

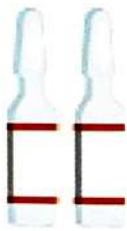
ก็เปลี่ยนไปจากเดิม

ยาน้ำเชื่อม เมื่อหมดอายุ จะกลายเป็นสีขุ่น ๆ ตกตะกอนเป็นผง ๆ

ไม่ละลาย หรือเห็นน้ำเป็นคนละสี ลอยปะปนเป็นเส้น ๆ อยู่ อาจมีกลิ่นเหม็นเปรี้ยว

ยาหยอดตา มีอายุจำกัด หากเก็บเกิน 1 เดือนในตู้เย็น ให้ทิ้งได้

หากนำมาใช้อาจเกิดอันตรายได้

ยาขี้ผึ้งและครีม หากหมดอายุ เนื้อยาจะแข็ง แข็ง หรือ

เปลี่ยนสีไปจากเดิม

ทิ้งเครื่องสำอางเมื่อไรดี?

ผู้หญิงทุกคนจะต้องมีเครื่องสำอางไว้ในครอบครอง ไม่ว่าจะเป็นสาวน้อย สาวใหญ่ แต่รู้หรือไม่ว่าเครื่องสำอางที่ใช้อยู่มีอายุการใช้งานเท่าใด และเมื่อไรที่เราควรจะทิ้ง อย่ามัวเสียตากับเครื่องสำอางที่หมดอายุ เพราะอาจเป็นสาเหตุของการเกิดสิว หรืออาการแพ้ต่าง ๆ

มาสคาร่า อายุการใช้งาน 3 เดือน

ลักษณะเมื่อหมดอายุ เหนียวข้น ติดกันเป็นเม็ด
เมื่อปัดแล้วเกิดการระคายเคืองที่เปลือกตา

ดินสอเขียนขอบตา/ดินสอเขียนคิ้ว อายุการใช้งาน 2 ปี

ลักษณะเมื่อหมดอายุ สีซีดจาง ไม่ติดผิว

อายไลเนอร์ อายุการใช้งาน 2 ปี

ลักษณะเมื่อหมดอายุ เหนียวข้น ติดกันเป็นเม็ด
เมื่อกวาดแล้วเกิดการระคายเคืองที่เปลือกตา

รองพื้น/เบส อายุการใช้งาน 1 ปี

ลักษณะเมื่อหมดอายุ เนื้อรองพื้นที่เคยเหลวเริ่มแข็ง เป็นเม็ด มีแป้งสีขาวขุ่นมัว

แป้งฝุ่น/บลัชออน/อายแชโดว์ อายุการใช้งาน 2 ปี

ลักษณะเมื่อหมดอายุ เนื้อฝุ่นสีซีดจาง ไม่ติดผิว

ลิปสติกลอส อายุการใช้งาน 1 ปี

ลักษณะเมื่อหมดอายุ สีและน้ำมันจะแยกชั้นกัน เห็นได้ชัดเจน

ลิปสติก อายุการใช้งาน 2 ปี

ลักษณะเมื่อหมดอายุ กลิ่นและสีจะเปลี่ยนไป มีกลิ่นค่อนข้างฉุน

ยาทาเล็บ อายุการใช้งาน 1 ปี

ลักษณะเมื่อหมดอายุ สีซีดจาง สีและน้ำมัน
จะแยกชั้นกันเห็นได้ชัดเจน

น้ำหอม อายุการใช้งาน 1 ปีครึ่ง

ลักษณะเมื่อหมดอายุ มีกลิ่นแอลกอฮอล์จุน
น้ำเปลี่ยนเป็นสีเหลือง

ผลกระทบจากการจัดการขยะอันตรายไม่ถูกวิธี

หากเราทิ้งขยะอันตรายปะปนกับขยะมูลฝอยทั่วไป อาจเกิดอันตราย
หรือทำให้สารอันตรายปนเปื้อนสิ่งแวดล้อม

ความเสี่ยงต่อการเกิดโรค การได้รับสารอันตรายบางชนิด
เข้าไปในร่างกาย อาจทำให้เจ็บป่วยเป็นโรคต่าง ๆ จนอาจถึงตายได้

ผลกระทบต่อระบบนิเวศ หากสารอันตรายซึมหรือไหลลงสู่พื้นดิน หรือแหล่งน้ำ จะไปสะสมในห่วงโซ่อาหาร เป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำและพืชผัก เมื่อเรานำไปบริโภคจะได้รับสารนั้นเข้าสู่ร่างกาย เหมือนเรากินยาพิษเข้าไปอย่างช้า ๆ

ผลเสียหายต่อทรัพย์สินและสังคม สารอันตรายบางชนิดนอกจากจะทำให้เกิดโรคต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลแล้วอาจทำให้เกิดไฟไหม้ เกิดการกีดกร่อนเสียหายของวัสดุ เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมและทรัพย์สินอีกด้วย

พิษของขยะอันตรายเข้าสู่ร่างกายได้อย่างไร

พิษของขยะอันตรายสามารถเข้าสู่ร่างกายได้ 3 ทาง คือ

ทางการหายใจ โดยการสูดดมเอาไอ ผง หรือละอองสารพิษ
เข้าสู่ร่างกาย เช่น สี ตัวทำละลาย น้ำมันรถยนต์

ทางปาก โดยการรับประทานเข้าไปโดยตรงทั้งตั้งใจและไม่ตั้งใจ เช่น สารพิษที่ปนเปื้อนจากภาชนะ
ใส่อาหาร หรือจากมือ รวมถึงสารพิษที่สะสมอยู่ในผักและเนื้อสัตว์

ทางผิวหนัง โดยการสัมผัสหรือจับต้องสารพิษ ซึ่งสามารถ
ซึมเข้าสู่ผิวหนังและจะ ดูดซึมได้มากยิ่งขึ้นหากมี
บาดแผลที่ผิวหนังหรือเป็นโรคผิวหนังอยู่ก่อนแล้ว

สารอันตรายในขยะอิเล็กทรอนิกส์

มาดูกันว่าขยะอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่มักมีสารอันตรายชนิดใดเป็นส่วนประกอบบ้าง

โทรทัศน์รุ่นเก่า มีตะกั่วเป็นส่วนประกอบในกรวยแก้วที่อยู่ด้านหลังจอภาพ และในแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์

โทรทัศน์ชนิดจอแอลซีดี จะมีปรอทในหลอดไฟที่ให้แสงสว่างกับภาพ

คอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ มีตะกั่วเป็นส่วนประกอบในจอแสดงผลและในแผงวงจร ส่วนคอมพิวเตอร์แบบพกพา จะมีปรอทในแผ่นจอแอลซีดีและนิกเกิล แคดเมียม ในแบตเตอรี่

โทรศัพท์มือถือ มีโครเมียมเป็นส่วนประกอบ ในฝาครอบ มีตะกั่ว สารหนู และโบรมีน ในแผงวงจร มีนิกเกิล แคดเมียม ในแบตเตอรี่ และมีเบริลเลียม ในปุ่มสัมผัส

ตู้เย็นรุ่นเก่า มีโพลียูรีเทนโฟม ฉนวนกันความร้อนอยู่ และสารทำความเย็น ซึ่งเป็นสารที่ทำลายชั้นโอโซน

เครื่องปรับอากาศ มีสารทำความเย็น และน้ำมันหล่อลื่นเป็นส่วนประกอบ

เครื่องซักผ้า มีน้ำเกลืออยู่ในอุปกรณ์รักษาสมดุล

นอกจากนี้ ในโครงพลาสติกของผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า และเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่มีสารหน่วงไฟเป็นส่วนผสม

สารอันตรายในขยะอิเล็กทรอนิกส์ ส่งผลอย่างไรต่อร่างกายบ้าง?

ตะกั่ว ทำให้ปวดศีรษะ คลื่นไส้ หากสะสมมากอาจทำให้เกิดโรคพิษตะกั่วได้

ปรอท เกิดการระคายเคืองต่อผิวหนัง และระบบทางเดินหายใจ ปวดท้อง ท้องร่วง หัวใจเต้นอ่อน ความจำเสื่อม ทำลายสมองและไต

นิกเกิล หากสัมผัสอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ผิวหนังมีอาการแพ้อย่างรุนแรง คัน เป็นผื่นแดง มีแผลไหม้

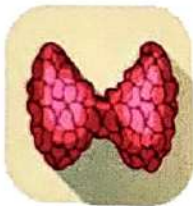
สารหนู มีผลทำลายระบบประสาท ผิวหนัง และระบบการย่อยอาหาร หากได้รับปริมาณมากเกินไปอาจทำให้ถึงตายได้

เบริลเลียม เป็นสารก่อมะเร็งชนิดหนึ่ง หากหายใจเข้าไปอย่างต่อเนื่องจะเป็นโรคที่มีผลกับปอด หากสัมผัสจะทำให้เกิดแผลที่ผิวหนังอย่างรุนแรง

สารทำความเย็น เกิดการระคายเคืองต่อระบบทางเดินหายใจ และระคายเคืองตา ปวดศีรษะ หัวใจเต้นเร็ว หากสัมผัส อาจเกิดอาการชาเหมือนน้ำแข็งกัด

สารท่วงไฟ มีผลกระทบต่อฮอร์โมนไทรอยด์ ซึ่งส่งผลต่อการเติบโตและพัฒนาการ

โบรมีน เป็นสารก่อมะเร็ง มีผลเสียต่อระบบการย่อยอาหารและน้ำเหลือง ทำลายการทำงานของตับ มีผลต่อระบบประสาทและภูมิคุ้มกัน

น้ำเกลือ เกิดการระคายเคืองต่อระบบทางเดินหายใจ และผิวหนัง หากสัมผัสเป็นเวลานานทำให้ปวดแสบปวดร้อนและแผลไหม้

สารอันตรายที่แฝงอยู่ในซากขยะอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สารเหล่านี้จะไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้ หากอยู่ในสภาพใช้งานปกติ แต่เมื่อใดที่เราทิ้งขยะอิเล็กทรอนิกส์ปะปนรวมกับขยะมูลฝอยทั่วไปในชุมชนเวลาผ่านไป ส่วนประกอบของขยะอิเล็กทรอนิกส์เหล่านี้จะเสื่อมสภาพหรือผุกร่อน สารเคมีที่เสื่อมสภาพภายในจะซึมหรือรั่วไหลกระจายปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม หรือหากมีการกำจัดไม่ถูกวิธี สารอันตรายเหล่านี้จะปนเปื้อนเข้าสู่ระบบนิเวศ และระบบห่วงโซ่อาหารผ่านทางดิน น้ำ และอากาศ ก่อให้เกิดอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม

